

Operacinis esencialinio tremoro gydymas: svarbiausi faktai pacientams

KAS YRA ESENCIALINIS TREMORAS (ET) IR KOKIE JO GYDymo BŪDAI?

Esencialinis tremoras yra dažniausiai pasitaikantis judėjimo sutrikimas. Pacientai, turintys ET, gali jausti nevaldomą drebėjimą (tremorą) rankose ir, rečiau, galvoje, balse ar kitose kūno vietose. ET tremoras paprastai labiausiai pastebimas ištiesus rankas ar atliekant smulkius plaštakų judesius. Nors ET yra nepagydomas, kai kurie vaistai tremorą gali sumažinti. Vaistai, kurie gali padėti, yra:

- Beta-blokatoriai, tokie kaip propranololis;
- Vaistai nuo epilepsijos, tokie kaip primidonas, gabapentinas, topiramatas
- Benzodiazepinai, tokie kaip klonazepamas ar alprazolamas

Kai kuriems pacientams gali pagelbėti botulino toksino injekcijos į tremore dalyvaujančius raumenis.

KOKS YRA OPERACINIO GYDymo VAIDMUO ET GYDyme?

Medikamentinis gydymas padeda ne visiems ET turintiems pacientams. Tiems pacientams, kurių tremoras yra labai stiprus, o medikamentinis gydymas jį susilpnina tik nežymiai, operacinis gydymas gali būti dar viena galimybė. Operacinio gydymo metu dažniausiai stengiamasi paveikti galvos smegenų dalį, vadinamą gumburu. Galimi operacinio gydymo būdai yra šie:

- Gilioji Smegenų Stimuliacija (GSS)
- Talamotomija
- Sutelktos ultragarsinės bangos (SUB)
- Gama peilio chirurgija (GPCh)

GSS: KAS TAI?

GSS yra galvos smegenų operacinio gydymo būdas, kuomet plonas izoliuotas laidas, vadinamas elektrodu, įvedamas giliai į galvos smegenis. ET gydymui elektrodas dažniausiai įvedamas į gumburą ir pajungiamas prie stimuliatorių prietaiso, patalpinamo po oda krūtinės srityje. Prietaisas siunčia elektrinius signalus į gumburą. Šie signalai malšina tremorą toje vietoje slopindami nenormalią galvos smegenų veiklą. Šio gydymo būdo privalumas yra tai, kad nesukeliamas išliekantis galvos smegenų pažeidimas, išskyrus nedidelę sritį, kur įvedamas elektrodas. Vietoj to galvos smegenų veiklą keičia elektriniai impulsai. GSS galima gydyti abiejų kūno pusių tremorą.

TALAMOTOMIJA: KAS TAI?

Talamotomija yra galvos smegenų operacinio gydymo būdas, kuomet plonas laidas laikinai patalpinamas į gumburą. Laido galiukas įkaitinamas ir sudegina nedidelę audinių sritį gumbure. Po procedūros laidas yra pašalinamas. Tai sumažina nenormalią galvos smegenų veiklą ir tremorą. Kitaip nei GSS, talamotomija galima gydyti tik vienos kūno pusės tremorą.

SUB: KAS TAI?

Panašiai kaip ir atliekant talamotomiją, su SUB sudeginama nedidelė audinių sritis gumbure taip sumažinant tremorą, tačiau tam nereikia kaukolėje padaryti angos. SUB poveikis panašus į talamotomijos.

GPCh: KAS TAI?

GPCh yra procedūra, kurios metu jonizuojanti spinduliuotė naudojama sudeginti nedidelę audinių sritį gumbure - panašiai kaip atliekant talamotomiją. Kaukolėje angos padaryti nereikia. Jonizuojančios spinduliuotės poveikis pasireiškia po keleto savaičių.

KAIP ŠIOS PROCEDŪROS ATLIEKAMOS?

Atliekant visas šias procedūras svarbu labai kruopščiai nusitaikyti į smulkų taikinį. Tam galvos smegenų vaizdiniuose tyrimuose naudojamas specialus galvos rėmas. Jis sudaro sąlygas gydytojui tiksliai nukreipti elektrodą, ultragarsines bangas ar gama bangas į tinkamą gumburo sritį. Įprastai šių procedūrų metu pacientas yra sąmoningas ir dalyvauja procese. Tai padeda malšinti tremorą išvengiant nepageidaujamų reiškinių.

KOKIE PAGRINDINIAI ŠIŲ GYDymo METODŲ APRIBOJIMAI IR KOMPLIKACIJOS?

Šie gydymo metodai ET neišgydo, ir tremoras gali atsinaujinti. Kaip ir su kiekvienu gydymo metodu, yra įvairių rizikų.

Dažniausios yra:

- Suprastėjusi pusiausvyra ir koordinacija
- Šnekos pokyčiai
- Nejautrumas ar dilgčiojimai rankose ar plaštakose, atsirandantys po procedūrų

Šios rizikos paprastai panaikinamos pakeitus GSS prietaiso parametrus, tačiau gali išlikti po kitų gydymo metodų. Retais atvejais GSS ir talamotomija gali sukelti galvos smegenų infarktą, kraujavimą ir/ar infekciją. Po gydymo SUB ar GPCh aplink gydytą sritį gali atsirasti uždegimas.